

Nástin dějin pedagogiky a úvod do pedagogiky:

Garant: Doc. PhDr. Stanislav Střelec, CSc.

Kontaktní osoba: Mgr. Radek Pospíšil

E-mail: pospasil@ped.muni.cz

Předmět Nástin dějin pedagogiky a úvod do pedagogiky sestává z přednášky SZ7BP_DUP1 Nástin dějin pedagogiky a úvod do pedagogiky a semináře SZ2BP_DUP2 Seminář k nástinu dějin pedagogiky a úvodu do pedagogiky

SZ7BP_DUP1 Nástin dějin pedagogiky a úvod do pedagogiky

Rozsah: 1/0/0, (1 hodina / týden)

Počet kreditů: 2

Forma výuky: přednáška

Způsob ukončení: kolokvium

Přednášející: Doc. PhDr. Stanislav Střelec, CSc.
PaedDr. Bohumíra Šmahelová, CSc.
Mgr. Radek Pospíšil

Termíny a obsazení přednášek v podzimním semestru 2008/2009

1. ročník

Pondělí: 8.50 – 9:35 (1. skupina)

9.45 – 10.30 (2. skupina)

Úterý: 11.35 – 12.20 (3. skupina)

12.30 – 13.15 (4. skupina)

vždy v učebně č. 50

Datum:	Téma přednášky:	Přednášející:
22. a 23. 9.	Organizace studia předmětu a vybrané problémy pedagogiky	Mgr. Radek Pospíšil
29. a 30. 9.	Struktura pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
6. a 7. 10.	Systémové pojetí výchovy I.	Doc. PhDr. S. Střelec, CSc.
13. a 14. 10.	Systémové pojetí výchovy II	Doc. PhDr. S. Střelec, CSc.
20. a 21. 10.	Obecné rysy výchovy	Mgr. R. Pospíšil
3. a 4. 11.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
10. a 11. 11.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
24. a 25. 11.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
1. a 2. 12.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
8. a 9. 12.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.
15. a 16. 12.	Nástin dějin pedagogiky	PaedDr. B. Šmahelová, CSc.

Cíle a obsah předmětu:

Chápat historicko-společenskou podmíněnost výchovy a vzdělávání; znát nejvýznamnější představitele světové a české pedagogiky, jejich díla a pedagogické názory; umět srovnat jednotlivé pedagogické názory a výchovně vzdělávací koncepce v určitých historických epochách i v současnosti a umět postihnout jejich přínos pro současnou dobu i budoucí vývoj.

Předmět má studentům učitelství sloužit ke vstupu do rozsáhlé problematiky pedagogické teorie. Mají se naučit chápat strukturu, obsah a terminologii pedagogiky a jejích jednotlivých disciplín a rozumět jim tak, aby je mohli používat v navazujících předmětech (např. teorie a metodika výchovy). Předmět je základem pro další teoretické i praktické studium pedagogiky.

Tématické okruhy ke kolokviu:

Tématické okruhy k části Nástin dějin pedagogiky:

- Historie pedagogického myšlení. Předmět dějin pedagogiky. Počátky pedagogického myšlení ve starých kulturách Řecka a Říma. Antičtí myslitelé (Sokrates, Platón, Aristoteles, Quintilianus).
- Výchova a škola ve středověku. Scholastika. Tomáš Akvinský.
- Renesanční pedagogika (More, Rabelais, da Feltre, Montaigne) Pedagogika reformační a protireformační.
- Pedagogický odkaz J. A. Komenského (život, dílo a pedagogický systém).
- Vývoj pedagogického myšlení v 17. - 19. století - Locke, Rousseau, Pestalozzi, Herbart, Fröbel, Diesterweg, Ušinskij, Tolstoj, Bosco, Spencer, Dewey aj.
- Vývoj českého školství a pedagogiky (Ryba, Amerling, Filčík, Svoboda, Lindner, Masaryk, Kádner, Chlup, Příhoda aj.)
- Pedagogický reformismus ve světě . Demokratické tradice české školy.
- Hlavní směry pedagogiky 20. století - experimentální, existencialistická, neotomistická, antiautoritativní, sovětská, postmodernistická pedagogika.
- Zahraniční pedagogické systémy a české pokrokové tradice jako inspirace pro moderní českou školu : waldorfská, montessoriovská, frainetovská, daltonská škola

Tématické okruhy k části Úvod do pedagogiky:

- Pedagogika jako vědecká disciplína (pojem, využití, význam)
- Problémy a specifika pedagogiky
- Systémové pojetí výchovy
- Struktura pedagogiky, vztah k jiným vědám
- Obecná pedagogika (zařazení do systému pedagogických věd, definice, obsah)
- Předmět pedagogiky - výchova (definice výchovy, význam v životě člověka)
- Pojetí výchovy a její hlavní rysy
- Proces výchovy (etapy výchovy)
- Základní pedagogické kategorie a pojmy
- Pedagog - požadavky, kompetence
- Vychovávaný jedinec - předpoklady, rozvoj, postavení ve výchově
- Cíle výchovy
- Výchovné prostředky
- Podmínky výchovy
- Pedagogické principy (vývoj, charakteristika, uplatnění ve výchově)
- Formy výchovně vzdělávací práce

Literatura :

Základní literatura k části Nástin dějin pedagogiky:

- Blatný, L., Jůva, V. Kapitoly z dějin pedagogiky. Brno: PdF MU, 1996, 75 s. ISBN 80-210-1295-1
- Jůva, V. sen. jun. Stručné dějiny pedagogiky. Brno : Paido 1997, s. ISBN 80-85931-43-5.
- Veselá, Z. Vývoj české školy a učitelského vzdělání. Brno : MU 1992, s. ISBN

Základní literatura k části Úvod do pedagogiky:

- Blížkovský, B. Systémová pedagogika. Ostrava: Amosium, 1992. ISBN 80-85498-18-9.
- Grecmanová, H., Holoušová, D., Urbanovská, E. Obecná pedagogika I. Olomouc: Hanex, nedatováno. ISBN 80-85783-20-7.
- Jůva, V. – Jůva, V. Úvod do pedagogiky. Brno: Paido, 1995. ISBN 80-85931-06-0.
- Jůva, V. sen. a jun. Úvod do pedagogiky. Brno: Paido, 1999.
- Jůva, V. et al. Základy pedagogiky (pro doplňující pedagogické studium). Brno: Paido, 2001. ISBN 80-85931-95-8.
- Kraus, B., Vacek, P. K základním otázkám pedagogiky. Hradec Králové: Gaudeamus, 1992.
- Krejčí, V. Obecné základy pedagogiky. Ostrava: PdF, 1991.

- Lassahn, R. Úvod do pedagogiky. Bratislava: SPN, 1992.
 - Pařízek, V. Obecná pedagogika. Praha, SPN, 1991.
 - Pařízek, V. Základy obecné pedagogiky. Praha, 1996.
 - Pelikán, J. Výchova jako teoretický problém. Ostrava: Amosium servis, 1995. ISBN 80-85498-27-8
 - Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3.
 - Průcha, J. Vzdělávání a školství ve světě. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-290-4.
 - Průcha, J. Přehled pedagogiky. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-399-4.
 - Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník. 3. rozšířené vydání. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.
 - Solfronk, J. a kol. Kapitoly ze školní pedagogiky. Praha: UK, 1993. ISBN 80-7066-747-8
 - **Svobodová, J., Šmahelová, B. Kapitoly z obecné pedagogiky. Brno: MSD, 2007. ISBN 978-80-86633-81-7.**
 - Tomášek, F. Pedagogika. Brno: Nibowaka, 1992. ISBN 80-901294-0-4.
- **Pospíšil, R.; Vličková, K. Úvod do pedagogiky. ELPORTÁL, Brno : MU Brno, 2006. 88 s. ISSN 1802-128X. <https://is.muni.cz/auth/elportal/studovna.pl>**

SZ2BP_DUP2 Seminář k nástinu dějin pedagogiky a úvodu do pedagogiky

Rozsah: 0/1/0, (1 hodina / týden)

Počet kreditů: 1

Forma výuky: seminář

Způsob ukončení: zápočet

Vyučující: PaedDr. Jana Škrabánková, Ph.D. (janaskrabankova@seznam.cz)

Mgr. Radek Pospíšil (pospisil@ped.muni.cz)

Mgr. Kateřina Dvořáková (79407@seznam.cz)

Podmínky zápočtu, požadavky, případně literaturu určují jednotliví vyučující seminárních skupin.